

**Attestatie van de Senatus Scholasticus der stad Hamm, over
den persoon van d'heer Guilielmus Momma, theologiae doctor
en gewesene professor en predikant aldaar**

<https://hdl.handle.net/1874/21186>

ATTESTATIE

VAN DE

Senatus Scholasticus der Stad *Hamm*,

*UB.
838.*

Over den Persoon van

d'Heer **GUILIELMUS MOMMA**,

Theologiæ Doctor en gewesene Professor en
Predikant aldaar.

UITGEGEVEN

Door ordre van het Collegium Qualificatum tot

MIDDELBURGH.

Tot **MIDDELBURGH**,

Gedrukt ter Druckery van *Jacobus Noenaert*, Boeck-
verkooper, woonende op de Wal. 1676.

Tot den Leser.

Et Collegium Qualificatum van *Middelburg* versogt hebbende te sien en te lesen de Attestation met welke d'Heer *Guilielmus Momma* Doctor Theologiæ en gewesene Professor in de selve Faculteit, mitsgaders Predikant in den *Hamm* voorsien mogte zijn, heeft uit deselve met groot genoeg vernomen, dat hare beroepinge gevallen was op een Persoon van soodanige qualiteiten als in de selve worden gemeld, en, ten einde een yder moge sien, dat haer bedrijf, in het beroepen van gemelten Heer, geensins op een lossen grond, maer op seer goede informatien heeft gesteunt, gelijk daar en tegen met onwaarheid van sommige dien indruk gegeven is, als of sijn E. daar ter plaatse alleen de Professoraat en niet den Kerken-dienst hadde waargenomen. Soo is noodig geoordeelt, ten minsten een der selver door den druk gemeen te maken; en wel die, welke gepasseert is by de *Senatus Scholasticus*, een Collegie bestaande uit twee Burgermeesteren, twee Curatoren, voorts de Professoren en de Predikanten van de Stad, soo dat alle de Collegien in deze te samen komen en als te gelijk met malkanderen Attesteren: en luid de selve van woord tot woord aldus:

QUUM vitæ ac morum testimonium fit nemini petenti denegandum, tum his præsertim id concedi debet, qui ut cæteris præluceant hominibus, & sint exemplaria Pietatis, sapientiæ, omnisque honestæ conversationis, tum donis eximiis, tum officii ratione, quod ipsis publicè demandatur, sunt missione quadam cœlesti divinitus evocati. In horum numero quum se nobis offerret Vir admodum reverendus & clarissimus D. WILHELMUS MOMMA S. Theologiæ Doctor, ejusdemque Facultatis, & Hebrææ linguæ in Schola nostra Hammonensi hæctenus per sesquiannum Professor celeberrimus, & Ecclesiæ ibidem Pastor fidelissimus, Collega noster conjunctissimus, plurimumque honorandus, non potuimus non hunc Virum spe ac voto nostro citius à lateribus nostris ad Ecclesiam florentissimam & Scholam illustrem *Middelburgensem* discessurum his exornare ac dimittere virtutum elogiis, quæ tum excellenti eruditione, tum singulari est morum commeritus probitate. Testamur itaque, nos in hoc nostro dilectissimo D. Collega invenisse, primo quidem profundam totius Theologiæ & S. literarum intelligentiam, subnixam tum summâ quâdam atque admiranda linguarum sanctarum, Hebræicæ & Græcæ facilitate & promptitudine, ut si vernaculæ essent, vix posset videri major, tum interiore cognitione Historiarum omnis temporis, præsertim illarum quæ ad gubernationem Ecclesiæ sub varia Dei œconomia pertinent, in quo genere quid præstiterit, & quid promittat, libri ipsius usque quaque eruditissimi hæc de materia nuper editi testantur abundè. Hac tot & tam variarum rerum pulcherrimarum abundantissima supellectile, atque opibus ingenii & industriæ amplissimis instructus, quantum vis præcellens & positus ultra communem sortem Virogum Doctorum videretur, nulli tamen rei magis studuit; quam ut ad ædificationem & utilitatem publicam omnia referens, cum Fratribus idem sentiret in omnibus, idemque loqueretur; prudenter judicans cum Augustino, semper quidem verum, sed non omne omni tempore dicendum esse. Nec infeliciter ei aut sine fructu hæc moderatio cessit. Effecit enim, ut quum nihil publicè aut privatim dicendo aut scribendo proferret, quod non antiquissimæ, & communiter in omnibus Ecclesiis & Scholis Reformatis receptæ doctrinæ veritatis consonaret, ab omnibus, etiam iis, quibus antea ipsius excellentia eruditionis erat suspecta, jam orthodoxus omni ex parte, & Frater genuinus in Christo declaratur. Cæterum in explicando facilis, perspicuus, planus & omnino à natura ad docendum è cathedra tam scholastica, quam Ecclesiastica factus. In moribus verè pius, candidus ac sincerus, placidus, modestus, nemini gravis, nullius contemptor, nemini se anteponeus, & qui

qui gravitatem Theologicam summâ humanitate & mirâ gratiâ temperaret. Ut minimè sit mirandum, hunc tam eximium virum, his tot ac tam raris virtutibus præditum, brevi tempore omnium in se animos & oculos, affectus ac studia convertisse. Quibus id circo hic præmaturus ipsius discessus non poterit non valde tristis & incommodus videri, ac nobis præsertim, quos officii & Collegii ratio familiarius conjunxerat. Quod etiam tam sancte coluit, tantoque honore, & tam amice habuit, ut nulla vel minimi verbuli distractio intercesserit, & pro accepto honore, favore, amicitia, & incundissima conversatione summas & æternas D. Fratri & Collegæ desideratissimo agamus gratias, id unicè & ad ultimum Deum venerantes, ut hic viri huius reverendi & Clarissimi discessus, quam vehemens & acerbus nobis, Ecclesiæque ac Scholæ nostræ tam in alia parte salutaris Ecclesiæ ac Scholæ, tamque fructuosus & abundans ad plurimorum hominum æternam, salutem, & propagationem atque incrementum maximum regni Christi & veritatis, cui omnia debemus, inveniatur esse. Dabam Hammonæ Westphalorum a d. 22. Maii A. C. c1c lxxvj.

Nomine Professorum Scholæ Hammonensis

Locus Sigilli.

Theodorus Nisius I. *v. D. Eiusdemque facultatis & Politic. Profess. p. ac p. t. Senatus Scholastici actuarius in fidem præmissorum subscripsit m. pp.*

A Zoo men niemand het verzoekende van leven en zeden ge-
 tuigenis weigeren kan / zoo moer dat die voornaemstlyk
 gegeven worden / die dooz ren Hemelsche zendinge Godde-
 lyk uitgeropen worden / op datze andere menschen booz-
 lichten / en boozbeelden mogen zyn van Godbzugtigheid/
 wijsheid / en van alle eerlyken omgang / zoo met uistekende gaven/
 als ten aanzien van haar Ampt / het geen haar in 't openbaar word
 aanbeholen. In welkers getal als zich ons opde den zeer Eerweerd-
 ighen en vermaarsten Heer WILHELMUS MOMMA Aeer-
 meester van de H. Gods-geleerdheid / en vermaarst P:ofessor tot noch
 toe van ober anderhalf Jaar van de zelve Faculteyt in de Hebreuw-
 sche tale in onze Schole van den Hamm, engetrouwste Herder van de
 Gemeinte aldaar / onze gemeenzaamste / en zeer Eerweerdige Mede-
 arbeider / zoo hebben wy niet gekonnen deze Man / sullende spoediger
 als ons hoop en wensch was van onze zyden vertrekken na de bloopen-
 ste Gemeinte / en doozlugte School van Middelburg , nalaten / te ver-
 eeren en vertrekken laten met die getuigenis van deugden / die hy zoo
 dooz uistekende geleerdheid / als byzondere oprechtigheid van zeden heeft
 verdient. Wy getuigen derhalven / dat wy in dezen onzen alderbe-
 mindsten Heer Mede-arbeider gebonden hebben / eerst wel een gron-
 dige kennis van de hecle Gods-geleerdheid en de H. Schrift / steunende
 zoo op een alderhoogste en wonderbaarlyke gemakkelijheid en beer-
 digheid van de heilige Talen de Hebreuwische en Grieksche / zoo dat/
 alwaer dat het zyn Moeder-talen waren / hy nauwlyks konde groo-
 ter schijnen / als dooz innige kennis der geschiedenissen van alle Ceu-
 wen / voornaemlyk van die gene die tot de regering der Kerke onder
 verscheide Huis-houding van God behooren ; in welk slag wat hy
 herrigt heeft / en wat hy belooft / getuigen zyn door-geleerde Bouken
 van deze stof onlangs uitgegeven overbloedig Hy / hoe-beel Hy oock
 uistekende en gestelt scheen boven het gemeene lot der geleerde Man-
 nen met overbloedigste huisraed van zoo veel en zoo veel verscheiden
 alderschoonste zaken / en met de grootste schatten van verstand en
 neerstigheid boozzien / heeft efer nergens meer op uit geweest / als
 dat Hy tot den op-bouw en gemeen boozdeel alles toezengende met
 de Broeders geboelen zoutde in alles / en het zelve zoutde spraken ;
 boozigtelyk oordeelende met Augustinus dat men wel altijd de waar-
 heid / maer dat men niet alles op alle tijd zeggen moer. Deze gema-
 tigheid heeft hem noch ongeluklyk / of zonder byugt geweest. Want

zy heeft te wege gebzagt / dat/ daar hy in 't openbaar / of byzonder niets in 't spzeken / of schryben boozbzagt/ dat niet ober een en stemde met de alderoudste Leere der waarheid en gemeen aangenomen in alle Kerken en Gerefomezerde Scholen / Hy van alle / ook die gene/ welk de uitstekendheid van zijn geleerdheid verdzagt was / nu regt-zinnig in alle deelen booz een opregt Boeder in Chzisto verklaart word. Doozts is hy in 't uitleggen gemakkelijks / zeer helder en klaar/ en ganschelijks van Natuur tot het leeren zoo van de School / als Predikstoel gemaakt. In zijn zeden waarlijks God-zalig / bzoorn / en opregt / bzeedzaam / zedig / niemand lastig / niemands veragter/ zich stellende booz niemand / en die de Godsgeleerde zedigheid met de hoogste beleefdheid en wonderbare liefstaligheid matigt. Dat het geenzins zy te verwonderen / dat dezen uitstekenden Man met deze en zoo ongemeene deugden begaast in een korten tijd de gemoederen/en oogen en bewegingen en genegendheden van alle tot zich gekeert heeft. Man welk derhalven die zijn al te haastig-vertrek niet kan als al te droevig en schadelijks schijnen ; en booznamelijks ons/welk de gelegendheid van Dienst en Ampt zeer gemeenzamelijks hadde verbonden. Welk hy ook zoo heiliglijks onderhouden heeft / met zoo grooten eerbieding / en zoo bziendelijks gehandhaaft heeft / dat niet eenige verwijdering van 't minste woordetje daar tusschen is gekomen / en zoo dat wy onzen Heer Boeder en aldergewenste Ampt-genoot de hoogste en eeuwigte dank bewijzen / dit alleenlijks en booz 't laast God biddende / dat dit vertrek van dezen eerweerdigen en vermaardste Man hoe zwaar en bitter het ons onze Kerk en Schole ; ook aan d'ander zijde zoo heilzaam aan Kerk en Schole / zoo bzugetbaar en overbloedig tot eeuwigte welbaart van vele menschen / en boozteelinge en grootsten aanwas van 't Krijke Chzist en der Waarheid / aan welk wy alles schuldig zijn / mag bevonden worden. Gegeven in den Hamen in Westfalen den 22 dag van May in 't 1676. Jaar.

*Uit naam van de Professoren in de Hooge
Schole in den Hamen. heeft*

Dit was de plaats
van het Zegel.

Theodorus Nifius Leer-meester in bei de Reg-
ten en daar van en de Burgerlijke regering
Hoofd-Leeraar , en voor een tijd Griffier
van den Raad der Hooge Schole tot verze-
kering van al het voorschrevene met zijn
eigen hand onderteekent.